

Sygn. akt VI Ka 553/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

6 listopada 2018 r.

Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze w VI Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący SSR del. do SO Jarosław Staszekiewicz

Protokolant Katarzyna Witkowska

przy udziale Prokuratora Rejonowego w Kamiennej Górze A. I.

po rozpoznaniu 6.11.2018 r.

sprawy A. W. (1) ur. (...) w K.

c. W. i U. z domu P.

oskarżonej z art. 286 § 1 kk

z powodu apelacji wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Rejonowego w Kamiennej Górze

z 29 czerwca 2018 r. sygn. akt II K 244/18

uchyla zaskarżony wyrok wobec oskarżonej A. W. (1) i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu w Kamiennej Górze do ponownego rozpoznania.

Sygnatura akt VI Ka 553/18

UZASADNIENIE

Do Sądu Rejonowego w Kamiennej Górze 7 czerwca 2018 roku wpłynął wniosek prokuratora o wydanie wyroku skazującego bez przeprowadzania rozprawy, w którym zarzucono A. W. (1), że 7 lipca 2012 roku w K. woj. (...), w mieszkaniu przy ul. (...). B. (...) działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, po uprzednim wprowadzeniu w błąd, co do zamiaru wywiązania się z postanowień pisemnej umowy pożyczki nr (...) w kwocie 1.500 złotych, doprowadziła do niekorzystnego rozporządzenia mieniem (...) sp. z o.o. z/s w J. w ten sposób, że po związaniu się umową pożyczki, nie spłacała jej, to jest czyn z art. 286 § 1 k.k.

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Kamiennej Górze z 29 czerwca 2018 roku w sprawie II K 244/18, uznano oskarżoną za winną popełnienia zarzucanego czynu i wymierzono jej za to, na podstawie art. 286 § 1 k.k., karę 8 miesięcy pozbawienia wolności, warunkowo zawieszając jej wykonanie, na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. oraz art. 70 § 1 k.k., na okres próby wynoszący 2 lata. Na podstawie art. 46 § 1 k.k., zobowiązano oskarżoną do naprawienia szkody w całości poprzez zapłatę 1.500 złotych na rzecz (...) sp. z o.o. w J.. Zasądono też, na podstawie art. 627 k.p.k. i art. 2 ust. 1 pkt 3 ustawy z 23 czerwca 1973 roku o opłatach w sprawach karnych od oskarżonej na rzecz Skarbu Państwa 250 złotych kosztów sądowych, w tym 180 złotych opłaty.

Apelację od wyroku złożyła Prokurator Prokuratury Rejonowej w Kamiennej Górze. Zarzuciła obrazę art. 335 § 1 k.p.k. w zw. z art. 343 § 7 k.p.k. poprzez wymierzenie oskarżonej kary bez orzeczenia, na podstawie art. 72 § 1 pkt 4 k.k. obowiązku wykonywania pracy zarobkowej pomimo, że taki obowiązek wskazano we wniosku o skazanie A. W.

(1) bez przeprowadzenia rozprawy. Skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i orzeczenie dodatkowo wobec oskarżonej takiego obowiązku.

Sąd zważył, co następuje:

By móc rozstrzygnąć o zarzucie zawartym w apelacji prokuratora, sąd odwoławczy musiał wcześniej skontrolować zaskarżony wyrok pod kątem jego sprawiedliwości, mając na uwadze treść art. 440 k.p.k. Orzeczenie sądu I instancji okazało się rażąco niesprawiedliwe, zarówno na poziomie ustaleń faktycznych, jak i orzeczenia o karze.

Wskazać należy, że ustalenia faktyczne sąd rejonowy czynił na podstawie wyjaśnień oskarżonej, zeznań E. B. oraz dokumentacji zawarcia umowy pożyczki. Ze wspomnianych dokumentów wynika jedynie niesporna okoliczność zawarcia przez A. W. (1) tego porozumienia, na podstawie którego, w zamian za przekazanie kwoty pożyczki, zgodziła się na spłacanie jej co tydzień w ratach na rzecz pokrzywdzonego podmiotu. Zeznania świadka, poza potwierdzeniem treści umowy, zawierają jeszcze istotną informację, że raty pożyczki nie były przez oskarżoną regulowane. Odmienne informacje w tym zakresie przyniosło przesłuchanie A. W. (1). Choć zadeklarowała, że przyznaje się do popełnienia zarzucanego czynu, to jednocześnie wyjaśniła odmiennie. Podała bowiem, że spłacała raty pożyczki osobie, która miała działać w imieniu pokrzywdzonego podmiotu. Miała przekazywać jej pieniądze do czasu, aż ta przestała po nie przychodzić. Oznacza to, że w istocie oskarżona nie przyznała się do popełnienia zarzucanego czynu, skoro deklarowała spłatę pożyczki w całości lub części. Skierowanie w tych warunkach wniosku o wydanie wyroku skazującego bez przeprowadzania rozprawy stanowiło naruszenie art. 335 § 1 k.p.k.

Nie sposób w oparciu o przedstawione dowody zweryfikować prawdziwości wyjaśnień A. W. (1), gdyż nie uzyskano żadnych danych odnośnie do osoby, która miała kontaktować się z oskarżoną w imieniu (...) sp. z o.o. w J.. Nie starano się nawet zbadać, w jaki sposób raty miały być uiszczane, czy faktycznie doradca, o którym mowa w zeznaniach E. B. miał odbierać je w miejscu zamieszkania klientki. Nie da się aktualnie wykluczyć, że istotnie uiszczala ona raty, które – z różnych przyczyn – nie trafiały do udzielającego pożyczki. Nie można było w tej sytuacji przyjąć, że okoliczności sprawy nie budzą wątpliwości, co jest warunkiem złożenia wniosku, o którym mowa w art. 335 § 1 k.p.k. Doszło w tej sytuacji do naruszenia przepisu postępowania.

Uzgodniona z oskarżoną kara, którą ostatecznie wymierzono w zaskarżonym wyroku, nie odpowiada wymogom, o których mowa w art. 2 § 1 pkt 2 k.p.k. Nawet uznając, że udowodniono oskarżonej sprawstwo i winę i kwalifikując jej zachowanie z art. 286 § 1 k.k., sąd I instancji powinien był rozważyć trafność zaproponowanej dolegliwości. Jako okoliczności mające wpływ na wymiar kary w uzasadnieniu wyroku wskazano – nagminność przestępstw przeciwko mieniu, popełnianych w okręgu Sądu Rejonowego w Kamiennej Górze oraz motywację sprawczyni, zmierzającą do bezprawnego, godzącego w prawidłowość działalności obrotu gospodarczego, uzyskania korzyści majątkowej (okoliczności obciążające), a także przyznanie się do winy i nieznaczną wartość spowodowanej szkody (okoliczności łagodzące). W dalszej części uzasadnienia powołano się jeszcze na niekaralność A. W. (1), choć jako fakt istotny jedynie dla zastosowania warunkowego zawieszenia wykonania orzeczonej kary.

Okoliczności obciążające, wskazane przez sąd rejonowy, w żaden sposób nie mogły realnie wpływać na rozmiar jej odpowiedzialności. Działanie w celu osiągnięcia korzyści majątkowej jest znamieniem występku z art. 286 § 1 k.k. i dla jego sprawcy nie może być dodatkowo okolicznością obciążającą. Oskarżona zawarła porozumienie z przedsiębiorcą, lecz działała jako klient indywidualny. Swoim zachowaniem w żaden sposób nie godziłaby zatem w wiarygodność obrotu gospodarczego, wbrew stanowisku sądu I instancji. Nagminność czynów określonego rodzaju, niezależnie od możliwości jej udowodnienia, nie mieści się w katalogu okoliczności mających wpływ na wymiar kary, wynikającym z art. 53 § 2 k.k. Trudno bowiem oczekiwać, by odpowiedzialność sprawcy zależała od tego, czy inne osoby w tej samej okolicy decydują się na popełnianie podobnych przestępstw.

W istocie brak w ujawnionych dotąd okolicznościach przesłanek do wymierzenia oskarżonej surowej rodzajowo i w zakresie wysokości kary. Tymczasem sąd rejonowy, uwzględniając wniosek prokuratora, sięgnął po taką właśnie sankcję – najsurowszą z przewidzianych w art. 286 § 1 k.k., gdy brać pod uwagę treść art. 37a k.k. Zupełnie przy tym nie uzasadnił takiego wyboru. Wysokość kary pozbawienia wolności ustalono powyżej dolnej granicy ustawowego

zagrożenia, choć w realiach sprawy, nawet biorąc pod uwagę wszystkie okoliczności, które powołano w pisemnych motywach wyroku, nie było do tego podstaw. Także długość okresu próby przekraczała minimalny czas, przewidziany w art. 70 § 1 k.k. To rozstrzygnięcie również nie doczekało się faktycznego uzasadnienia.

Gdyby brać pod uwagę wyłącznie ujawnione okoliczności, w żadnym wypadku oskarżonej za zarzucany czyn, polegający na uzyskaniu w 2012 roku 1.500 złotych pożyczki, przy uwzględnieniu jej postawy procesowej i trybu życia, nie należałoby wymierzać kary pozbawienia wolności. Oznacza to, że zaskarżone rozstrzygnięcie w odniesieniu do kary było niewspółmiernie, rażąco surowe.

Powyżej wykazano, w jakim zakresie zaskarżony wyrok był niesprawiedliwy w rozumieniu art. 440 k.p.k. Zapadł w trybie, który jest zarezerwowany dla spraw oczywistych, w których oskarżony faktycznie przyznaje się do popełnienia zarzucanego czynu. Wydano go przy istniejących poważnych wątpliwościach, co do winy A. W. (2), która przedstawiła w swoich wyjaśnieniach odmienny, dotąd nie zweryfikowany, przebieg wypadków. Orzeczono w nim karę jaskrawo odbiegającą od ujawnionych okoliczności. Przesądza to o rażącej niesprawiedliwości tego orzeczenia.

Ewentualny kolejny wyrok w sprawie z pewnością będzie dla oskarżonej łagodniejszy. Niezależnie bowiem od ustaleń faktycznych, które nastąpią po zbadaniu podawanych przez nią faktów, rozmiar jej odpowiedzialności – gdyby nie zmieniły się istotne w tym zakresie okoliczności – będzie mniejszy. Wzruszenie zaskarżonego wyroku doprowadzi zatem z pewnością do sytuacji dla niej korzystniejszej.

Z uwagi na to, że wyrokowania nie poprzedziło przeprowadzenie przewodu, dla wydania nowego rozstrzygnięcia konieczne byłoby przeprowadzenie go w całości. Uzasadnia to uchylenie wyroku sądu I instancji, na podstawie art. 440 k.p.k. i przekazanie sprawy temu sądowi do ponownego rozpoznania. Odbywa się to poza granicami zaskarżenia, wobec czego nie jest konieczne odnoszenie się do zarzutu apelacji.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy sąd I instancji weźmie pod uwagę uwagi, zawarte w niniejszym uzasadnieniu i podejmie decyzję, o której mowa w 343 § 6 lub 7 k.p.k. Sąd odwoławczy jest ograniczony w możliwościach orzekania przez art. 437 § 1 k.p.k. i nie ma możliwości podjęcia samodzielnie decyzji o nieuwzględnieniu wniosku o wydanie wyroku skazującego bez przeprowadzania postępowania dowodowego i zwrocie sprawy prokuratorowi. Rozstrzygnięcie takie ewentualnie należeć będzie do sądu rejonowego.